

LÄNSPOLITISKT PROGRAM 2026-2030
VÄNSTERPARTIET I JÖNKÖPINGS LÄN



Det länspolitiska programmet för Vänsterpartiet i Jönköpings län är ett styrdokument med flera funktioner. Det ska ge dig som läser programmet en fingervisning om Vänsterpartiets lokala och regionala politik här och nu men det ska även ge en inblick i våra framtidsvisioner. Det länspolitiska programmet är också ett styrdokument vars innehåll partiets regiongrupp ska arbeta politiskt för att förverkliga och det ska vara vägledande i de beslut som regiongruppen tar. Eftersom dokumentet även har den senare funktionen är det helt naturligt att det står mer om den regionala politiken än den kommunala i just detta program.

Innehåll

LÄNSPOLITISKT PROGRAM 2026-2030

VÄNSTERPARTIET I JÖNKÖPINGS LÄN

Hållbar politik för ett hållbart län.....	4
Kollektivtrafik och samfärdsel.....	5
En politik för likvärdiga villkor i hela länet	5
Kultur och folkbildning	6
Jämlik folkhälsa, sjukvård och tandvård för ett friskare län	7
Arbetsmarknad och kompetensförsörjning	13
Personalpolitik för en trygg välfärd.....	14
Vänsterpartiet är en motreaktions.....	15
Några punkter om vår politik för Jönköpings län.....	16

Det jämlika samhället är en grundförutsättning för alla människors frihet. Det är när vi tillsammans ser till att välfärden fungerar och att samhället ställer upp för den som behöver det som vår individuella frihet ges förutsättningar att växa. Vänsterpartiet vill tillsammans med andra folkrörelser och invånare skapa ett län där alla tryggt kan växa upp, leva och må bra. Vänsterpartiet vill omfördela samhällets resurser för att öka jämlikheten. Vi tror helt enkelt att ett sådant samhälle är bäst för de allra flesta.

Under de senaste decennierna har den sociala och ekonomiska ojämlikheten ökat kraftigt i Sverige. Från att på 1980-talet varit jämlikast och bäst i världen på välfärd så har inkomstskillnaderna ökat mer i Sverige än i något annat jämförbart land. För att långsiktigt nå ett samhälle som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart behövs en ny politisk inriktning, och den riktningen står Vänsterpartiet för.

Vänsterpartiet är det enda partiet som konsekvent arbetat för att bryta den sociala och ekonomiska ojämlikheten med viljan att fördela samhällets resurser så att de gynnar vanligt folk istället för den rika eliten. Alla människors lika värde och möjligheter – oavsett klass, kön, bostadsort eller bakgrund – är tillsammans med ekologisk hållbarhet grunden för alla politiska ställningstaganden som Vänsterpartiet gör. Det går att lita på Vänsterpartiet eftersom vi inte viker ned oss. För oss handlar politiskt arbete inte bara om retorik, utan om att arbeta för verklig förändring som konsekvent sätter den breda majoritetens intressen före egenintresset hos några få.

En grundläggande vision i vårt arbete är att alla ska kunna känna sig trygga med att den generella välfärden fungerar när du eller någon annan behöver den. Offentlig service, vård, skola och omsorg behöver vara av högsta klass och vi har råd. Men för att det ska bli möjligt krävs ekonomiska satsningar men också att skattepengar faktiskt går dit de är avsedda – till sjukvård och skola - inte till aktiebolag och börshajar. Sverige har ett system som sticker ut ur ett globalt perspektiv eftersom det tillåter att stora privata bolag kan ta ut obegränsade vinster från våra gemensamma skattepengar avsedda för vård, skola och omsorg. Vänsterpartiet anser istället att välfärden i allt väsentligt ska drivas offentligt, vara anslagsfinansierad och att pengarna används till fler sjuksköterskor och lärare istället för aktieutdelningar. Välfärden ska klara av eventuella kriser och arbetstoppar utan att personal och invånare blir drabbade på grund av bristande kapacitet och beredskap. Därför behöver vi prioritera grundbemanning.

Om pengarna som nu går rätt ner i fickorna på de som äger välfärdsföretag istället läggs på vård, skola och omsorg så kan vi bättre möta länsinvånarnas behov. Varje förslösad skattekrona är stöld från våra länsinvånare och det största slöseriet består idag av att välfärdspolitörer tillåts skita på våra gemensamma resurser. Vänsterpartiets ledord i den kommunala och regionala politiken är jämlikhet, jämställdhet och hållbarhet såväl socialt, ekologiskt som ekonomiskt.

Vi tror på samverkan mellan länets kommuner, regionen, länsstyrelsen, folkrörelser och brukarorganisationer. Tillsammans kan vi bygga det gemensamma samhället starkt. När det gäller kommun och region så kan det exempelvis handla om att samverka kring regional utveckling, sjukvård, kollektivtrafik och om att möta den växande psykiska ohälsan. Vi söker samverkan med andra inte för samverkans skull utan för att vi tror att det leder till bättre möjligheter att förbättra vardagen för våra länsinvånare.

Regionen kan tillsammans med länets kommuner utträta mycket. Men ska vi nå dit vi vill så behöver också staten ta sitt ansvar. En central del i utveckling mot ett mer jämlikt samhälle är att rikspolitiken förändras till förmån för en expansiv välfärdspolitik där statsbidragen ökar och finanspolitiska ramverk och budgetregler förändras för att bättre kunna svara mot människors välfärdsbehov. Vi är helt enkelt beroende av att regeringen och riksdagen gör allt i sin makt för att utveckla och prioritera vår gemensamma välfärd. Vänsterpartiet står redo att axla ansvar för Sverige, regionen och länets kommuner för att få förändring på riktigt!

Hållbar politik för ett hållbart län

Klimatkrisen är akut och vi måste snabbt få ned utsläppen. Det finns en stark rörelse och folklig opinion för detta och för att bygga Sverige starkt genom ett hållbart och tryggare samhälle som är mindre sårbart. Vänsterpartiet arbetar för att Region Jönköpings län ska ta sitt ansvar i omställningsarbetet och nå Parisavtalets mål på en temperaturökning med max 1,5 grader. Vi vet att klimatkrisen inte går att avvärja med enbart individuella insatser som sopsortering och miljömedveten konsumtion, utan det krävs stora samhälleliga förändringar.

För att samhället ska bli hållbart krävs ett långsiktigt arbete där vi överger marknadsliberalismen och bygger välfärden stark. Vi vill se en solidarisk fördelning av jordens resurser. Det offentliga ska vara ett föredöme och ta sitt ansvar för hållbar utveckling i länet. För att våra resurser i länet ska räcka för kommande generationer, får inte vårt uttag nu överskridas, utrymmet som vi har måste fördelas rättvist. Vi strävar efter klimaträttvisa och arbetar för att regionen, kommunerna och näringslivet ska ta ett stort ansvar för att minska utsläppen. Det kräver massiva investeringar i förnyelsebar energi, hållbara bostäder, gröna transporter och skyddad natur. Klimatomställningen behöver ske omgående och alla politiska beslut behöver ta hänsyn till den akuta kris vi befinner oss i.

Vänsterpartiet vill att reningsverken och deponierna i länet håller hög klass. Läkemedelsrester och gifter riskerar annars att läcka till närmsta vattendrag och vidare till stora vattentäkter. Vi arbetar för ett förbud mot att släppa ut farliga kemikalier och mikroplaster i naturen.

Vänsterpartiet är också positiva till cirkulär ekonomi, både i det stora och i det lilla. Återbruk, återvinning och reparation är ledord. Region och kommun ska ta ansvar både för sin egen konsumtion, men också vara med och möjliggöra omställning till mer återbruk och hållbar konsumtion för invånarna.

Vänsterpartiet vill att Region Jönköpings län ska prioritera miljöarbetet som har stark koppling till bättre folkhälsa, inte minst på sikt. Vi vill öka andelen hållbara produkter som används i regionen och kommunerna. Det kan exempelvis ske genom att introducera flergångsartiklar istället för engångsartiklar. Insatser för att minska köttkonsumtionen och öka andelen ekologiska och närproducerade livsmedel är viktiga.

Värna Vättern!

Under de kommande åren ska Region Jönköpings län fortsatt arbeta för att skydda Vättern som dricksvattentäkt, det är faktiskt en livsavgörande fråga. Försvarmakten har sedan länge ansökt om att utöka skjutverksamheten i Vättern vilket förorenar vattnet. Försvaret har nu fått tillstånd att öka beskjutningen. Sverige har ingått ett världlandsavtal vilket innebär att även NATO-flyg kan komma att

samöva vid dessa skjutningar. Försvarsmakten beskjuter dessutom Vättern med granater vid lekplatser för olika fiskarter, vilket är förödande för fiskbeståndet. Dessa skjutövningar måste stoppas. Utan rent vatten finns inte förutsättningar för liv och då finns det inget kvar att försvara.

Vänsterpartiet säger nej till gruva vid Norra Kärr och arbetar aktivt för att sätta stopp för dessa gruvplaner eftersom det vore förödande för Vättern både som dricksvattentäkt och som som habitat. Vi kommer att driva frågan om att värna Vättern på samtliga politiska nivåer. Vänsterpartiet har länge påtalat det absurda med att hota cirka 400 000 människors vattenförsörjning. Vi vill att regeringen gör Vättern till ett överordnat riksintresse.

Kollektivtrafik och samfärdsel

En viktig pusselbit i omställningen till ett hållbart samhälle är våra transporter. Det ska vara enkelt, prisvärt och tillgängligt att resa hållbart. Vänsterpartiet vill bygga ut och förbättra kollektivtrafiken i hela länet. Mer anropsstyrd trafik kan förbättra kollektivtrafiken på landsbygden. För att få till en välfungerande stadstrafik i de större tätorterna, ska samarbetet mellan region och kommun förbättras. Kollektivtrafiken ska drivas i egen regi för att kunna anpassas till behoven, som hinner förändras under de långa avtalsperioderna. Vi ser ett förmånligt klimatkort som ett första steg på vägen mot nollltaxa samt för att uppnå en minskning av utsläpp. På sikt vill Vänsterpartiet ha nollltaxa i kollektivtrafiken. Detta kräver ett statligt stöd som i dagsläget inte finns. Under tiden arbetar vi för att minska de regionala biljettpriserna.

Järnvägen har en central roll i framtidens infrastruktur. Vi vill se en upprustning och elektrifiering av länets tågbanor. Alla kommuner i länet ska ha fungerande tågförbindelser och Vänsterpartiet arbetar exempelvis för att tågsträckorna Värnamo-Halmstad och Vetlanda-Nässjö ska vara kvar och för elektrifiering. Vi vill också se fortsatt spårburen trafik från Tabergsdalen till Jönköping. Vi vill ombesörja trygghetsskapande åtgärder i kollektivtrafiken i nära samverkan med kommuner. Vi vill att regionen tar kontakt med stora arbetsgivare för att uppmuntra dem att erbjuda subventionerade periodkort i kollektivtrafiken till sina anställda.

Vi arbetar för att den särskilda kollektivtrafiken, såsom färdtjänst och sjukresor, ska bli mer ändamålsenlig och mer tillgänglig. Bokningssystemet måste förbättras. Samtliga chaufförer som kör särskild kollektivtrafik ska få kvalitetssäkrad utbildning i bemötande, hantering av hjälpmedel och möjlighet att kontinuerligt utvecklas. Rätten till färdtjänst är en frihetsfråga.

Vänsterpartiet vill verka för utbyggnad av cykelvägar utmed större vägar, i anslutning till orter med skola och annan service. En ambitionshöjning krävs avseende utbyggnaden av gång- och cykelbanor generellt.

En politik för likvärdiga villkor i hela länet

Vänsterpartiets vill med konkreta politiska åtgärder möjliggöra för människor att på jämlika villkor kunna bo och verka i hela länet. Vänsterpartiets nationella politik lägger en bra grund för det lokala och regionala arbetet. Vi vill se till att landsbygd- och glesbygd får goda möjligheter att utvecklas. Tillsammans kan kommuner och regionen samverka för att erbjuda god service även i glesbygd. Hela länet ska leva och landsbygderna spelar en avgörande roll i omställningen till ett hållbart Sverige.

Det behövs en politik som tar tillvara på den kunskap och utvecklingskraft och det engagemang som finns hos landsbygdsbefolkningen. Det finns mycket vi tillsammans kan göra för att skapa ett livskraftigt samhälle. Mindre orter behöver få förutsättningar att utvecklas på sina villkor för att kunna ge service åt sina invånare. Därför vill vi att samhället måste stärka mindre orters infrastruktur och att skolor, bibliotek och annan offentlig service ska finnas nära alla samhällsmedborgare oavsett var man bor. Vänsterpartiet i Jönköpings län arbetar aktivt för bredbandsutbyggnad och för att närhet till god service ska finnas även i mindre orter. Närhet till fungerande kollektivtrafik oavsett var du bor, samhällsservice och tillgång till välfärd i hela länet samt utveckling av länets tre sjukhus är några frågor som är viktiga för Vänsterpartiet. De tre akutsjukhusen är helt avgörande för ett tryggt och livskraftigt län och de ska finnas kvar och utvecklas. Det finns en hög grad av geografisk ojämlikhet i länet, det offentliga kan vara en viktig motkraft som ökar jämlikheten i samhället.

Att stödja utvecklingen av de gröna näringarna, med verksamheter som livsmedelsförädling, turism och energiproduktion, är andra viktiga delar i Vänsterpartiets landsbygds- och glesbygdspolitik. Liksom ett starkt strandskydd och oinskränkt allemansrätt. Vänsterpartiet värnar den biologiska mångfalden. En del i landsbygdsutvecklingen är de naturbruksskolor som regionen driver. Det är viktigt att skolorna får goda förutsättningar att vara i framkant.

Ett väl utbyggt bredbandsnät i städer och på landsbygd bidrar till ett demokratiskt, jämlikt och jämställt samhälle som är väl rustat för framtiden. Det ger även goda förutsättningar för nya företag och nya arbetstillfällen. Vi vill ha ett hållbart digitaliserat Sverige och det övergripande målet är att vår region ska ligga i framkant i landet på att använda digitaliseringens möjligheter.

Digitaliseringen har inte bara fördelar utan det kan också lämna invånare i ett så kallat digitalt utanförskap. Anledningen till detta kan ha många olika orsaker. Det handlar i många fall om att inte ha förutsättningar för att ta till sig den nya tekniken. Därför måste en god service upprätthållas för alla invånare i regionen oavsett om de behöver stöd i sina kontakter med vården eller inte. Detta ska gälla kontakter allt från personliga kontakter till via nätet eller telefon. Dessutom ser vi till att alternativ finns för de som inte klarar av de digitala verktygen.

Kultur och folkbildning

Kulturens egenvärde är absolut och en förutsättning för det demokratiska samhället. Den behöver således ges stort utrymme. Kulturen speglar vår tid och sätter ljuset på våra föreställningar, motsättningar och villkor men den är också en förändrande kraft. Kulturen är både samhällsbyggande och ifrågasättande. Därför är det viktigt att den varken underkastas censur, ideologier eller kommersialism. Att satsa på kultur ska inte ses som en utgift utan en långsiktig investering.

Under de senaste åren har kultur och folkbildning blivit utsatta för minskade ekonomiska förutsättningar liksom att politiken har börjat detaljstyra vad som skall räknas som god eller accepterad konst och kultur. Idén om en armlängds avstånd är för vissa partier inte längre styrande. Vi anser att kultur och folkbildning är en del av samhällets grundfundament och att det är en förutsättning för demokrati och samtal. Därför är det viktigt att kulturutövare, både professionella och amatörer, ges rimliga förutsättningar att utöva sin konst. Det kan handla om finansiering, stödfunktioner eller tillgång till ändamålsenliga lokaler. Det ska finnas platser i hela länet där konst och kultur kan upplevas och skapas.

Offentliga stöd ska inte styras av efterfrågan. Kulturpolitiken måste grunda sig på andra värden. Det är viktigt att kulturen är tillgänglig så att alla kan ta del av bibliotek, föreställningar, konserter och utställningar.

Att barn och unga skall ges likvärdiga möjligheter att utöva skapande är en självklarhet för oss och vi vill verka för en avgiftsfri kulturskola i hela länet. Regionens barn- och ungdomsverksamhet och dess samarbete med skolor och annan kommunal verksamhet är mycket viktig och behöver stärkas.

Folkbildningen, folkhögskolorna och studieförbunden har en mycket viktig roll i samhället. De stärker det demokratiska samhället, ger människor möjligheter till utbildning och förkovran och verkar för sammanhållning och mötesplatser. Vi vill därför verka för att de ges goda förutsättningar.

Det digitala samhället ger nya möjligheter för patienterna att ta del av olika former av kultur på sjukhusen. Här finns stora utvecklingsmöjligheter som kan förbättra kvalitén och upplevelsen av vården både för barn och vuxna. För Vänsterpartiet är det en prioritet att skapa förutsättningar att stödja och utveckla verksamheten vid Sörängens folkhögskola och Värnamo folkhögskola som regionen är huvudman för.

Jämlik folkhälsa, sjukvård och tandvård för ett friskare län

Vänsterpartiet står upp för den behovsstyrda och anslagsfinansierade sjukvårdsmodellen. Det är den modell som har starkast förutsättningar att kunna garantera medborgarna i länet trygghet och en jämlik och likvärdig vård av högsta klass. Grundsynen är att regionen ska svara för en gemensamt finansierad hälso- och sjukvård som i allt väsentligt ska utföras i offentlig regi. Sjukvården utvecklas bäst i ett sammanhållet system med obrutna vårdkedjor där patientperspektivet och personalens möjlighet till utveckling och medbestämmande är centrala delar.

I sjukvården ska den med störst medicinskt behov prioriteras. Den specialiserade vården ska inte privatiseras och styckas sönder, istället ska den fortsättningsvis organiseras av oss gemensamt. Regionen ska erbjuda en vård i toppklass med hög tillgänglighet. Därför prioriterar Vänsterpartiet en sammanhållen vård utan privata aktörer. Vi är starkt kritiska till lagen om valfrihetssystem eftersom den har inneburit fri etableringsrätt för privata vårdföretag och möjligheten att exploatera välfärden och dränera den på resurser.

De gemensamma resurser som finns till förfogande ska återinvesteras i sjukvården, inte gå till privata vinster. I hälso- och sjukvården ska man bli betraktad som medmänniska och patient, inte som kund på en marknad. Genom att släppa in vinst som drivkraft försvåras möjligheten att styra vården till dem med de största behoven. I stället satsar de privata vårdgivarna på att styra vården till de patienter som är mest lönsamma och som inte har särskilt stora behov. Att fördela vård baserat på marknadsmekanismer fungerar dåligt och alltför ofta blir resultatet att det är de som har det minsta behovet av vård som får vård först samtidigt som kostnaderna skenar.

För att kunna erbjuda vård på jämlika villkor är det viktigt att egenavgifter sätts på en låg nivå och att avgiftssystemen tydliggörs för medborgarna. Det är angeläget att avgifterna hålls på låga nivåer så att de inte på sikt ersätter skattefinansieringen som finansiell grund för den offentliga välfärden. Ett samlat högkostnadsskydd för den enskilda på alla sorters hälsovårdstjänster måste gälla för att underlätta ekonomiskt för dem som behöver hjälp på olika sätt i hälso- och sjukvården. Det borde

rimligen omfatta även tandvården och där vill vi skicka en passning till Sveriges regering, tanderna tillhör kroppen!

Jämlik och jämställd folkhälsa

Bästa möjliga hälsa är en av de mänskliga rättigheterna. Hälsospekten har en central plats i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Det innebär att regionen och kommunerna har en skyldighet att arbeta förebyggande för att undanröja ohälsa och att prioritera de med störst behov när det gäller vård, omsorg och behandling. Flera grupper i vårt samhälle har höga ohälsotal. Ohälsa går i de allra flesta fall att förebygga genom att arbeta målmedvetet med folkhälsoarbete. Det största hotet mot en god folkhälsa har sin rot i klassamhället.

Det är väl dokumenterat att klasstillhörighet, ålder och etnicitet har hälsoklyftor som konsekvens. Det handlar om rätt till inflytande, jämlikhet, ekonomi och delaktighet i samhället. Med stor oro ser vi hur hälsoklyftorna i Sverige ökar i takt med den ekonomiska ojämlikheten. Hårdast drabbas den del av befolkningen som har låg utbildning. Samma mönster träder fram när det gäller bland annat rökning, obesitas och beroendesjukdom.

För att uppnå jämställd hälsa behöver satsningar göras för att förbättra förlossningsvården och generellt behövs insatser för att stärka kvinnors hälsa. Den som föder barn ska känna sig trygg med att få den vård som behövs. Våra tre akutsjukhus är grundläggande för att se till att det finns förlossningsvård på rimliga avstånd i hela länet. Arbetet med att förebygga våld i nära relationer behöver intensifieras. Mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld orsakar stort lidande. Regionen ska arbeta med insatser för att förebygga detta. Arbetet för att bemöta och omhänderta våldsutsatta personer behöver få förutsättningar att utvecklas.

Vi vet att kvinnor får sämre vård och bemötande. Det drabbar även hbtqia-personer, funktionsnedsatta och personer med utländsk bakgrund. Det vill vi ändra på. Alla har rätt till god vård och ett bra bemötande!

Långa väntetider för utredningar inom transvården skapar stort lidande. Det är viktigt att ungdomsmottagningarna och psykiatrin har tillräckliga resurser för att möta dessa personer och att samverkan med Könsidentitetsmottagningen i Linköping fungerar sömlöst.

En tillgänglig primärvård

Vänsterpartiet vill öka tillgängligheten inom primärvården och satsa på mer personal med psykiatrikompetens på vårdcentralerna. Vänsterpartiet vill även satsa på uppsökande arbete i socioekonomiskt utsatta områden. Detta för att kunna erbjuda människor som annars inte når hälsoundersökningar. Vårdcentralen ska vara förstahandsvalet när invånaren har behov av hälso- och sjukvård. Att anhörigas kunskap och delaktighet tas tillvara och används är värdefullt men det får inte ersätta de reguljära insatserna, alla har inte anhöriga som kan ställa upp.

Vårdcentralerna ska erbjuda fast vårdkontakt, äldremottagning och när det behövs särskilda kontaktvägar och organisera verksamheten så att de mest sjuka invånarnas behov av hälso- och sjukvård kan tillgodoses. Det gäller framför allt äldre invånare och invånare med sammansatta vårdbehov, kroniska sjukdomar, funktionsnedsättningar och invånare som har svårt med den digitaliseringen.

Primärvården i Region Jönköpings län är på många sätt mycket bra och står sig väl i ett nationellt perspektiv. Men primärvården i vår region har också brister, framförallt ur ett likvärdighetsperspektiv. Därför är det viktigt att vi inte bara jämför oss med andra regioner utan även interregionalt. Kvalitetsskillnaderna som finns mellan vårdcentralerna i regionen är allt för stora. Detta gäller i synnerhet faktorer som rör bemötande, tillgänglighet och kontinuitet. Det är väldigt angeläget att regionen kan garantera patienterna en likvärdig vård. Därför är det inte bra att det finns så stora skillnader bland länets vårdcentraler.

Tre akutsjukhus skapar trygghet

I Jönköpings län finns tre akutsjukhus, Värnamo sjukhus, Höglandssjukhuset och Länssjukhuset Ryhov. Fördelarna med att ha tre välfungerande akutsjukhus är många. De tre sjukhusen har idag upptagningsområden som motiverar att sjukhusen inte bara bevaras utan får möjlighet att utvecklas. Jönköpings län behöver tre starka akutsjukhus. Många partier pratar om att flytta resurser från sjukhusen till primärvården. Vi tror inte på den lösningen. Primärvården måste få mer resurser men inte på bekostnad av de redan slimmade sjukhusen. Det är viktigt att komma ihåg att över en tredjedel av länets vårdplatser har tagits bort under ganska kort tid. För att vi ska ha råd med en växande primärvård och en stark sjukhusvård så behöver statsbidragen öka. Vänsterpartiet anser att regeringen ska prioritera statsbidrag till kommuner och regioner framför skattelättnader för miljardärer och banker.

Vi måste rusta upp psykiatrin

Forskningen har på ett tydligt sätt fastslagit att det finns åtskilliga indikatorer på att den psykiska ohälsan har ökat i Sverige under en längre tid. Allt fler personer sjukskrivs på grund av psykisk ohälsa. Vid självskattningar uppger fler att de mår dåligt psykiskt, inte minst i de yngre åldersgrupperna. Orsakssambanden bakom denna utveckling är komplexa, men man kan utgå från att den försämrade psykiska hälsan till stor del är en konsekvens av försämrade livsvillkor och en generellt ökad osäkerhet vad gäller boende, arbete och möjligheten att leva ett gott liv i Sverige och i Region Jönköpings län.

Nedmonteringen av sjukförsäkringen och omänskliga krav på återgång i arbete har inneburit ökad psykisk stress och ekonomiska problem, vilket har drabbat de länsinvånare med psykisk ohälsa hårt. För att bryta den negativa utvecklingen krävs genomgripande reformer på samhälls nivå för att bryta ner klassklyftor och orättvisor.

Vänsterpartiet vill säkerställa att psykiatrin i länet prioriteras och tillförs nödvändiga resurser, kompetens- och lokalmässigt samt att satsningar görs inom metodutveckling. Förbättrad samverkan med kommunala verksamheter är nödvändig. Vi ser att behovet av rättspsykiatri ökar och det är viktigt att tillräckliga resurser avsätts för verksamheten för att inte behoven inom övrig psykiatri får stå tillbaka.

Vi vill att man satsar på en mängd vårdformer och ett ökat utbud av icke- medicinbaserade alternativ som till exempel musik- och dansterapi. Båda dessa terapiformer finns upptagna i nationella riktlinjer men används ännu i mycket liten utsträckning, jämfört med våra grannlän. Regionen ska stimulera kompetensutveckling inom dessa områden och ligga i framkant när det gäller användningen av olika

kulturformer inom vården generellt. Förutsättningarna bör vara goda, utifrån länets fantastiska kulturliv.

Ett återhämtningsinriktat arbetssätt ska genomsyra länets psykiatriska verksamheter och all personal ska rustas för detta genom nödvändiga utbildningsåtgärder. En organisatorisk struktur och rutiner ska finnas för att tillvarata patienters och anhörigas erfarenheter och specifika kunskaper.

Allmänpsykiatri liksom barn- och ungdomspsykiatri behöver rustas upp och få möjlighet att också utveckla sina arbetssätt och öka tillgängligheten. Köerna till psykiatri måste arbetas bort genom ökade resurser. Barn- och ungdomshälsan måste breddas och ungdomsmottagningarna i samtliga länets kommuner måste få resurser till att uppnå de nationella riktlinjerna. Det ska vara låga trösklar och hög tillgänglighet. Det är också viktigt att barnen får särskilt stöd i skolan när det behövs. Flexibilitet i undervisningen med alternativ till traditionell undervisning är av stor vikt för att alla elever ska lyckas och nå målen. Det är grundläggande att tillgången till elevhälsans olika kompetenser i skolan är bra. Regionen och kommunerna behöver ha ett tätt samarbete, inte minst kring vård av barn och unga på HVB-hem där många har behov av psykiatrisk vård. När barn får rätt stöd tidigt minskar också det framtida sjukvårdsbehovet.

Det är grundläggande att det är låga trösklar in till första linjens psykiatri och att den finns tillgänglig för snabba och säkra insatser. Första linjen ska vara experter på att remittera till rätt stöd och vård. Vi ser det som centralt att utveckla nya mellanvårdsformer mellan slutenvård och öppenvård. Det är också av stor vikt att slutenvården utvecklas. Personer med långvarig psykiatrisk sjukdom och komplex problematik ska ha tillgång till stöd av integrerade, tvärprofessionella team enligt gällande nationella riktlinjer om bästa möjliga vård. Vänsterpartiet är mycket positiva till patientstyrd inläggning. Det är viktigt att antalet vårdplatser dimensioneras efter rådande behov.

Den öppna psykiatriska vården behöver resursförstärkas och bemannas på ett mer ändamålsenligt sätt. Rehabiliteringspersonal ska finnas på alla mottagningar och ett ökat fokus på patienternas somatiska hälsa ska även garanteras. Bland annat är fysioterapeuter och arbetsterapeuter i psykiatri för få.

Det psykosociala stödet måste utvecklas bland annat genom att förstärka kuratorsorganisationen på länets akutmottagningar samt ett genomförande av utbildningar för all personal när det gäller krisintervention. De människor som drabbats av posttraumatiskt stressyndrom behöver ett professionellt omhändertagande och behandling. Traumacenter behöver utformas i länet för att tillgodose dessa patienters behov.

Habilitering för ett gott liv

Habiliteringen ska ge stöd och behandling till barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar. Genom bra habilitering underlättas tillvaron för personer med funktionsnedsättningar och därigenom skapas förutsättningar för större delaktighet i samhällslivet. Behovet av habiliteringsinsatser till barn har ökat markant under senare år. Inte minst inom det neuropsykiatriska spektrat, det gäller också för barn med väldigt omfattande fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Insatser behövs för att underlätta övergången från barn- till vuxenhabiliteringen.

Alla ska ha råd med tandvård

Tänderna tillhör kroppen och allmäntandvården måste finnas tillgänglig för alla invånare.

Folktandvården behöver finnas i alla länets kommuner. Tandvård är dyrt och friska tänder har länge varit en klassmarkör. Så vi kan inte ha det i ett rikt land som Sverige. Vänsterpartiet vill att alla ska ha råd med den tandvård de är i behov av. Dagens tandvårdssystem är utformat så att människor med friska tänder har god tillgång till tandvård, medan de med svårare besvär inte alltid har möjlighet att betala för att få rätt tandvård.

Vi i Vänsterpartiet vill på riksnivå utveckla ett tandvårdsprogram som möjliggör att tandvården omfattas samma ekonomiska villkor som gäller för hälso- och sjukvård i övrigt. Alla invånare har rätt till god mun- och tandhälsa utan att bli ruinerade.

Utifrån ett folkhälsoperspektiv är det viktigt att bevara närheten och undvika att ett tandläkarbesök ska ta en hel dag om du inte har tillgång till egen bil. Närhet till Folktandvården och goda möjligheter att ta sig till och från besöket med kollektivtrafik måste råda.

Bästa länet att växa upp, leva och åldras i

Den ökade psykiska ohälsan bland unga kräver omgående åtgärder och insatser från samhällets sida. Både vad gäller att kunna identifiera och åtgärda bakomliggande orsaker till denna utveckling och för att hjälpa, stödja och när så krävs ge vård till de unga. Vänsterpartiet vill se fler insatser i samverkan mellan kommun och region.

Psykisk ohälsa hos barn och unga ska förebyggas och behandlas i tid. Ungdomars psykiska besvär ska tas på största allvar och samhället måste ge allt tänkbart stöd för att tidigt ge hjälp. Vänsterpartiet vill att ungdomsmottagningarna utvecklas med bredare kompetens för ungdomar med psykiska besvär. Det är också viktigt att samarbetet mellan kommunerna i länet och Region Jönköpings län ökar. Elevhälsan är en viktig aktör i sammanhanget. Idag är det ofta i samarbetet det brister, då många barn och ungdomar slussas mellan olika system. Att kunna erbjuda tidiga insatser för barn och unga är att ta ansvar för deras framtida hälsa och utgör ett smart sätt att bedriva vård som undviker onödiga kostnader i framtiden.

Allt fler unga har problem med beroenden av alkohol, droger eller spel, men de och deras föräldrar får inte tillräcklig hjälp idag. Vänsterpartiet vill att regionen och länets kommuner ska samarbeta för att utveckla ett tidigt stöd och behandling vid skadligt bruk eller beroende, [t.ex.](#) i form av Mini-Mariamottagning.

En aktiv fritid och möjligheten att få vara del av ett sammanhang är en viktig förebyggande insats som stärker både den fysiska och psykiska hälsan. Alla ska ha möjlighet till en meningsfull fritid och kunna delta i samhällslivet på lika villkor. Vi vill stötta kultur- och föreningslivet så att de har goda förutsättningar att möta människor i alla åldrar och bedriva sin verksamhet. Vänsterpartiet vill även stödja de idrottsföreningar som arbetar för att tillgängliggöra sin idrott för alla samhällsgrupper. Rätten till idrott är både en klassfråga, en jämställdhetsfråga och en funktionsfråga.

En jämlik skola skapar framtidstro

Vänsterpartiet vill återupprätta den jämlika och sammanhållna skolan. Skolan ska lägga grunden för ett liv med möjligheter – inte ett förstelnat klassamhälle. Vi vill skapa möjligheter för alla barn att få en bra start i sitt utbildningsliv. Därför prioriterar Vänsterpartiet förskolorna i länet. Det är viktigt att barn som behöver särskilt stöd redan i förskolan får det och att förskolan får vara en trygg plats för lärande och lek. Små barngrupper i enlighet med Skolverkets riktlinjer och tillräckligt med utbildad personal är några av nycklarna för ett framgångsrikt arbete.

Den svenska grundskolan dras isär och elever med olika bakgrund och studieförutsättningar samlas på olika skolor. En förklaring är det fria skolvalet. Vänsterpartiet vill inte att elever och föräldrar tvingas välja mellan ”bättre” och ”sämre” skolor. Alla ska kunna lita på att skolan närmast hemmet är en bra skola med förutsättningar att ge eleverna den kunskap de har rätt till. Därför vill Vänsterpartiet se till att skolan i vårt län är jämlik och har goda möjligheter att möta alla barn utefter deras förutsättningar.

En jämlik skola är bra för alla. När elever med olika bakgrund möts förbättras inte bara resultaten utan också sammanhållningen. För att kunna kompensera för elevers olika bakgrund och behov måste skolans resurser användas rätt och i tid. Vi vill att det ska finnas tillräckliga resurser för särskilt stöd redan i förskolan och under de första åren i grundskolan. Vänsterpartiet vill att staten tar tillbaka huvudansvaret för skolan från kommunerna. På så sätt kan pengar fördelas mer anpassat efter skolornas och elevernas behov.

Fritidshemmen är en viktig del i utbildningssystemet för att ge barnen en bra och meningsfull fritid samt stödja deras utveckling. Fritidshemmen ska ingå som en integrerad del i en samlad skoldag. Vänsterpartiet vill lyfta fram deras pedagogiska uppgift och betydelse i och med att läroplanen även gäller för fritidshemmen. Därför anser vi att fritidshemmen måste göras tillgänglig för alla elever i länet.

Gymnasieskolan är en frivillig skolform men samtidigt är en gymnasieexamen den absolut viktigaste nyckeln till arbetsmarknaden och ett vuxenliv med egen försörjning och god hälsa. Därför behöver gymnasieskolans uppdrag och arbetssätt tydligt utgå från målsättningen att alla ska slutföra en gymnasieutbildning eller motsvarande inom andra skolformer. Betydligt större insatser behöver göras för att få alla unga att påbörja och slutföra en gymnasieutbildning. Vänsterpartiet har i länet en politik för att öka andelen som går ut med godkända betyg. Det finns inga enkla genvägar utan handlar till stor del om resurser, fler behöriga lärare, fler stödresurser och fler vuxna i skolan. Gymnasiet behöver ha ett brett utbud av program och inriktningar så att möjligheterna att läsa en utbildning inom ett område som väcker ens intresse är goda. Utbudet behöver också utformas efter behov på den lokala och nationella arbetsmarknaden. Vuxenutbildning i egen regi skapar kvalitet och flexibilitet för att möta arbetsmarknadens behov.

Alla som vill ska kunna läsa på gymnasiet oavsett var de bor eller vilken ekonomi deras familj har. Vänsterpartiet vill därför att elever på gymnasiet ska ha rätt till skolskjuts om de bor där det inte går några bussar. Idag får kommuner ta ut en avgift för skolmat på gymnasiet, den möjligheten vill Vänsterpartiet avskaffa.

Trygghet genom hela livet

För att alla äldre ska kunna leva ett aktivt och rikt liv krävs en politik som skapar möjlighet för social gemenskap och god tillgång till samhällsservice.

Många av våra äldre medborgare är multisjuka och klarar inte av långa väntetider, vilket ställer stora krav på vården. Därför måste geriatriken rustas upp på länets sjukhus. Geriatriken kan fungera bättre i vår region och är vid jämförelser med riket placerad en bit ned på nedre halvan vad gäller resurser. Det finns övertygande bevis på att en välfungerande geriatrik kraftigt minskar dödligheten när multisjuka äldre sjukhusvårdas.

Vänsterpartiet arbetar för att samtliga länets vårdcentraler ska ha en särskild äldremottagning med hälsokontroller och vaccinationsprogram för äldre. Ett utbyggt vaccinationsprogram som når många äldre kan förebygga ohälsa och för tidig död. Vi vill också utöka läkartiden samt tillhandahålla kuratorsinsatser på särskilda boenden.

Samarbetet mellan regionens specialiserade sjukvård och kommunernas hemsjukvård behöver stärkas för att gruppen äldre ska kunna garanteras ett gott omhändertagande och en komplett vårdkedja. Till det kommer att vi vill uppgradera den palliativa vården så att människor ska kunna få en värdig sista tid i livet oavsett om de bor hemma eller på en institution. Ingen ska heller mot sin vilja behöva dö ensam.

Äldreomsorgen präglas av på många håll av underbemanning och otrygga anställningar. Under lång tid har äldreomsorgen underfinansierats, vilket har lett till en ökad stress där tiden för den äldres omsorg alltför ofta inte räcker till. Hetsig minutjakt, dåliga arbetsvillkor och låga löner är de anställdas vardag. Vänsterpartiet i Jönköpings län vill skapa goda förutsättningar att erbjuda äldreomsorg av hög kvalitet. Det innebär satsningar på personal för att skapa mer tid för omsorg av de äldre.

Ökad personaltäthet och utbildning är en förutsättning för att personalens omsorgsarbete ska skapa värdiga livsvillkor för alla äldre. Vi ser lokalt att de generella statsbidragen måste förstärkas rejält för att möjliggöra ökad personaltäthet bland undersköterskor och vårdbiträden. En bra äldreomsorg är inte bara en välfärdsfråga, det är också en viktig jämställdhetsfråga. De som jobbar i äldreomsorgen är till väldigt stor del kvinnor. Dessutom är det så att när omsorgen inte fungerar så att anhöriga måste ta hand om äldre familjemedlemmar, så är det oftast kvinnor som tar det ansvaret. En utbyggt och välfungerande äldreomsorg är en förutsättning för att kvinnor ska kunna delta fullt ut på arbetsmarknaden. Därför vill Vänsterpartiet i Jönköpings län prioritera äldreomsorgen.

Arbetsmarknad och kompetensförsörjning

Arbetsmarknads- och näringspolitiken ska ha sin grund i regionens naturliga förutsättningar. Vänsterpartiet vill utveckla en lokalt anpassad arbetsmarknadspolitik där stora delar av det fördelningspolitiska ansvaret förs över till kommunerna och regionalt valda församlingar. På det viset blir det också större möjlighet till samordning med andra instanser inom kommunen, till exempel utbildning och socialtjänst. Det underlättar även samarbetet med andra myndigheter och organisationer.

Vårt län är en region med både glesbefolkad landsbygd och tätbefolkade områden. Vi ser med oro på att landsbygdområden avfolkas i allt snabbare takt, vilket också avspeglas i den nedmonterade servicen. Med digitaliseringens utveckling ökar dock förutsättningarna för att hela vår region ska kunna utvecklas.

Ett offentligt ägande i kombination med lokal förvaltning och demokrati kan vara en framgångsväg för utvecklandet av arbetsmarknaden. Detta kan vara ett sätt att utveckla välfärden och skapa nya former av arbetstillfällen och ge exempel på arbetskooperativ, lokal förvaltning av naturtillgångar och fastigheter som är exempel på lokal dynamik som leder till utveckling och kunskaper om samhällets förvaltning.

Utvecklandet av den ekonomiska demokratin ser vi som en förutsättning för ökad hållbar tillväxt, stabil lokal arbetsmarknad och en rättvis fördelning av de skapade resurserna. Jönköpings län behöver en offensiv offentlig sektor.

Regionens offentliga arbetsgivare ska vara ett föredöme som andra vill ta efter. Vi måste skapa förutsättningar för att offentlig sektor ska kunna rekrytera den arbetskraft som välfärdsbehovet kräver. Vänsterpartiet ser det som en stor möjlighet för människor att komma i arbete samtidigt som kvaliteten i offentlig sektor blir bättre. Därför vill vi prioritera utbildning och vill se att fler arbetar i offentlig sektor.

Utbildning är en grundförutsättning för att klara av framtidens kompetensbehov. Därför är viktiga nav för arbetsmarknaden i vår region Högskolan i Jönköping, närliggande universitet och alla folkhögskolor. De är helt centrala delar för samhällsutvecklingen och kompetensförsörjningen i vår region. Ökade gemensamma regionala ansträngningar måste göras för att ta tillvara utrikes föddas kompetens på arbetsmarknaden. Det kan exempelvis handla om utbildningsvalidering.

Det finns demografiska utmaningar som tar sig uttryck i omfattande orättvisor. Den kan exempelvis röra sig om skillnader i service beroende på var du bor. Därför är det viktigt att inte missriktat utvisa människor på ideologisk grund som den nuvarande regeringen gör eftersom det riskerar att dränera viktig kompetens som vi behöver för att klara av personalförsörjningen i hela länet och därmed säkra välfärden.

Personalpolitik för en trygg välfärd

Målet för regionens personalpolitik ska vara en välmående och välutbildad personal som kan svara upp mot invånarnas välfärdsbehov. Genom att gå före och visa vägen kan vi vara en förebild. Den offentliga sektorn i vårt län utgör arbetsplats för tusentals anställda. För att livsviktiga verksamheter ska fungera är det en förutsättning att personalen får rätt förutsättningar för att utföra sitt uppdrag och en god arbetsmiljö för att trivas med sitt jobb. De måste värdesättas högt och få tillgång till såväl vidareutbildning som rättvisa och jämställda löner. Fackföreningsrörelsen är enormt viktig och vikten av en välfungerande samverkan är stor.

Situationen för de anställda i Region Jönköpings län är ibland mycket ansträngd. Nedskärningar och omstruktureringar har lett till att personalen ibland sökt sig bort från regionen. De kommande åren vill vi anställa fler inom regionen. Högre grundbemanning är ett måste. Vänsterpartiet vill höja ingångslönerna och slopa karensdagen i sjukförsäkringen för regionens anställda. En trygg anställning

och en god arbetsmiljö är en förutsättning för att göra ett bra arbete. Regionens personal bör därför vara tillsvidareanställda med en heltidstjänst i botten, med deltid som ett möjligt alternativ. Samtliga offentligt anställda ska få en arbetstidsförkortning med bibehållen lön.

Vänsterpartiet är en motreaktion, en möjliggörare och alternativet för dig som vill se länet utvecklas

Vår frihet hänger samman med andra människors frihet i ett samhälle som tillåter och gör friheten möjlig. Det är i jämlika samhällen alla människors frihet har bäst förutsättningar att växa. Sverige är ett av de länder där samhällsklyftorna ökar som allra tydligast. Ansvariga för denna utveckling är tyvärr både såväl borgerliga som socialdemokratiska regeringar.

Vilka möjligheter vi har i livet bestäms idag ofta av plånboken, funktionalitet, kön, ålder och etnicitet. Det gäller i såväl skola som sjukvård och omsorg. Om en ung vuxen ska kunna flytta hemifrån beror på hur det ser ut på dina föräldrars bankkonton. Lever du med en funktionsnedsättning har du statistiskt sett sämre levnadsvillkor inom nästan alla av livets områden jämfört med de som lever utan. Är du kvinna har du en ökad risk att utstå våld och sexuella trakasserier. Kvinnodominerade arbetsplatser har dessutom sämre arbetsmiljö, anställningsförhållanden och är mer osäkra, jämfört med manligt dominerade arbetsmiljöer.

Vänsterpartiet är en motreaktion mot den samhällsordning som gör patienter och elever till kunder. En motreaktion till de som tycker välfärden skall drivas som ett aktiebolag. Vi är också en motreaktion mot de som vill offra klimatet för kortsiktiga vinster.

Vänsterpartiet vill istället bygga en stark välfärd genom att omfördela skattemedel mellan rika och fattiga. En välfärd som kan ge alla medborgare bra sjukvård, skola och trygg ålderdom oavsett vem du är eller var du bor. Möjligheten att bygga ett sådant samhälle skapas genom att alla invånare betalar skatt, som blir inkomster för stat, region och kommun. Men helt klart är det att den rikaste delen av befolkningen måste betala mer. Sverige har blivit ett skatteparadis för de allra rikaste vilket skadar vårt län på flera sätt.

Vänsterpartiets målsättning om en stark välfärd på regional och kommunal nivå handlar egentligen om jämlik hälso- och sjukvård, skola och omsorg av högsta kvalitet och som kan möta invånarnas behov. Målsättningen handlar också om ett grönt län där kollektivtrafik är utbyggd, kommer i tid och är prisvärd. Att vi når våra klimatmål för minskade utsläpp. Om ett levande kulturliv i hela länet och ett utbud av utbildningsformer anpassade efter både individen och arbetsmarknadens behov. Grunden för ett hållbart och jämlikt län finns i vår solidaritet med varandra.

Vänsterpartiet är en motreaktion mot kortsiktighet och girighet men samtidigt ett hopp för dig som vill att samhället ska bli bättre. Men vi klarar det inte utan dig.

Några punkter om vår politik för Jönköpings län

- Tillgänglighet till bra skola, omsorg och sjukvård för alla invånare i länet och god service oavsett var någonstans i länet som du bor.
- Våra gemensamma resurser ska användas för invånarnas bästa, inte till kortsiktig vinstjakt.
- Regional och kommunal verksamhet ska i allt väsentligt drivas i offentlig regi.
- Höjd grundbemanning i den offentliga välfärden som kan möta invånarnas behov.
- Hållbart arbetsliv för alla med förkortad arbetstid och bibehållen lön.
- Alla invånare ska bemötas på ett värdigt sätt och få välfärd efter det faktiska behovet.
- Ett förebyggande folkhälsoarbete med beroendevård och vårdinsatser som även inkluderar ett anhörigperspektiv.
- Skolor som kan möta varje elevs förutsättningar och ge rätt stöd - alla har rätt till en trygg skolgång.
- Stärka den psykiska hälsan hos barn, vuxna och äldre genom förebyggande insatser och behandling som sätter individens behov i första rummet.
- Mer resurser till rehabiliterings- och habiliteringsverksamhet med ökad kvalitet och bättre tillgänglighet som tydlig målsättning.
- God omsorg för länets äldre befolkning såsom fast vårdkontakt, hög tillgänglighet, förebyggande av ofrivillig ensamhet samt palliativ vård som i hög grad kan ta hänsyn till brukarens önskemål.
- I länet ska den fria kulturen såväl som de offentligt drivna kulturverksamheterna ges förutsättningar att frodas.
- Ett grönt län som minskar utsläpp, skyddar dricksvattentäkter och är aktiva i den gröna omställningen.
- Kollektivtrafik i egen regi med billiga priser, nolltaxa på sikt.
- Kollektivtrafik som kommer i tid och som gör det möjligt att resa i hela länet, både i stad och landsbygd. Fler nöjda resenärer och hög tillgänglighet är en tydlig målsättning.
- Länets tre akutsjukhus är centrala nav för länets sjukvård.
- God samverkan mellan regionen och länets kommuner särskilt gällande sjukvård och kollektivtrafik.
- Primärvård i offentlig regi i samtliga kommuner.